

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΛΟΓΟΙ

ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗ

2003 - 2006

ΤΟΜΟΣ 34ος
(Μέρος Β' 9.6.2004 - 22.5.2005)

ΑΘΗΝΑ 2007

ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

Επίτιμης Διευθύντριας του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης

ΟΜΙΛΙΑ

Λυπάμαι που προσωπικοί λόγοι υγείας με εμπόδισαν να πάρω μέρος στην εκδήλωση τιμής για τον παλιό συνεργάτη και φίλο, καθηγητή και ακαδημαϊκό Γιώργο Λάββα. Αισθάνομαι όμως την ανάγκη να στείλω τη μαρτυρία μου για κάποια γεγονότα που απέδειξαν ότι τα όσα σοφά είχαν γραφεί ή διδαχθεί από τον πανεπιστημιακό δάσκαλο, ήταν αξίες που καθόριζαν και τη στάση ζωής και την πορεία του. Για μας τους αρχαιολόγους της μάχιμης αρχαιολογίας όπως συνηθίζουμε να λέμε, χρειάζεται κάθε μέρα, με τις καθημερινές υπηρεσιακές ενασχολήσεις, να βιώνουμε καταστάσεις όπου επιβεβαιώνεται συνεχώς η ακλόνητη πίστη σ' αυτά που πιστεύουμε. Υπάρχουν όμως και κάποιες κορυφαίες στιγμές που πρέπει να επιστρατεύσεις όχι μόνο τις πνευματικές σου δυνάμεις αλλά και τις ψυχικές σου αντοχές για να αγωνισθείς για όσα πιστεύεις. Σε κάποια τέτοια κορυφαία γεγονότα, ο τιμώμενος σήμερα αρχαιολόγος και αρχιτέκτων, έδειξε στην πράξη ότι η αγάπη για τα μνημεία, πολύτιμα κατάλοιπα της πολιτιστικής κληρονομιάς, απαιτεί συνεχώς αγώνα και θυσία.

Όταν το 1977, η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Θεσσαλονίκης προσπαθούσε να διασώσει το χαρακτήρα του παραδοσιακού οικισμού της Άνω Πόλης της Θεσσαλονίκης, κόντρα σε οικονομική συμφέροντα και σε κοντόφθαλμες μικροπολιτικές, ο Γιώργος Λάββας, με το επιστημονικό κύρος του, πήρε ενεργό μέρος στην προσπάθεια να διαφωτιστούν οι κάτοικοι για το πραγματικό συμφέρον τους και να πεισθεί η πολιτική ηγεσία που διαχειριζόταν το θέμα για το χρέος της απέναντι στα μνημεία και στην πόλη. Σχεδόν δεν προλάβαμε να δώσουμε το επιδιωκόμενο τέλος στην προσπάθεια αυτή, όταν τον Ιούνιο του 1978 οι καταστρεπτικοί σεισμοί της Θεσσαλονίκης τραυμάτισαν σοβαρά μερικά από τα πιο σημαντικά μνημεία της βυζαντινής μας κληρονομιάς αλλά και του ιστορικού παρελθόντος της πόλης. Στις πρώτες δύσκολες εκείνες ώρες, ο Γιώργος Λάββας συγκέντρωσε γύρω του το επιστημονικό προσωπικό των εδρών της Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής και των Σιδηρών Κατασκευών της Πολυτεχνικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, για να βοηθήσει το προσωπικό της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας στο έργο της καταγραφής των ζημιών και στις πρώτες απαραίτητες υποστυλώσεις. Στη συνέχεια υπήρξε μέλος, μαζί με άλλους εκλεκτούς καθηγητές του

Α.Π.Θ. και υπηρεσιακούς παράγοντες, της Ομάδας Εποπτείας στερεώσεως και αποκαταστάσεως των μνημείων της Θεσσαλονίκης, που ανέλαβε την ευθύνη να καθορίσει το μεθοδολογικό πλαίσιο και το διάγραμμα εργασίας ώστε οι έρευνες και οι εργασίες, τηρώντας τις διεθνώς σεβαστές αρχές επεμβάσεως στα μνημεία, να εξασφαλίσουν την καλύτερη δυνατή ποιότητα έργου.

Μια ακόμη κορυφαία στιγμή υπήρξε το θλιβερό γεγονός της προσπάθειας μετατροπής και χρησιμοποίησης της Ροτόντας της Θεσσαλονίκης και του γύρω αρχαιολογικού χώρου ως ενοριακού ή προσκυνηματικού ναού. Στον αγώνα αυτό όπου δυστυχώς χρησιμοποιήθηκαν πολλά αθέμιτα μέσα πίεσης και τρομοκρατίας των υπερασπιστών της μνημειακότητας της Ροτόντας, για μια ακόμη φορά ο τιμώμενος καθηγητής πρόσφερε το βάρος της επιστημονικής του προσωπικότητας για να στηρίξει το δίκαιο των μνημείων. Τον ευχαριστώ πολύ γι' αυτό που είναι και εύχομαι από την καρδιά μου, για πολλά πολλά χρόνια, να συνεχίζει να προσφέρει και να αγωνίζεται για τα ιδανικά που πάντα πιστεύει.